

ГРАМАДА

БЕЛАРУСКАЯ ПУБЛІЦЫСТЫЧНАЯ ГАЗЕТА

№ 2, верасень-кастрычнік 1993 год

Спецыяльны выпуск

Тыраж 100000 экз.

Кшт 15 руб.

Хто вінаваты?

“Нізы” не ж-ад-аюць жыццё у дзікабразным рынку, “вяр-хі” гараць ж-ад-аннем правіць балем па-бальшавіцку...

Алесь АДАМОВІЧ:

“Р-ад-ыцця імгненная, чыноўнік — марудны” (з пісьма генсеку) — чытайце на 2-й стар.

Лех Валенса

**па дарозе з храма ў храміну:
“Бог адзін, і Ён усё бачыць!”**

Прэзідэнт Польшчы Лех Валенса ў час візіту ў Беларусь другі дзень пачаў з маліты. Пасля храма ён накіраваўся ў храміну Дома ўрада, дзе выступіў на сесіі ВС з заявай:

— Мы, жыхары Сярэдняй і Усходняй Еўропы, не жадаем новага п-ад-дзелу кантынента. Мы хочам адзінай Еўропы — бяспечнай, стабільнай і багатай. Мы — еўрапейцы і маем на гэта права. Демакратыя, свабодны рынак, самакіраванне і прыватнасць — гэта тое, чым мы жывем і будзем жываць на адзінай Еўропе. Я ўпэўнены, што Польшча і Беларусь могуць адыграць у гэтым працэсе асабліва важную ролю.

Прэзідэнт падкрэсліў таксама, што Польшча і Беларусь — свабодныя суверэнныя дзяржавы і іх аб’ядноўваюць не толькі агульныя межы, але і даўня гістарычныя традыцыі, культура. Цяпер кожная з рэспублік сама вызначае свой шлях.

Польшча — гэта краіна, якая зацікаўлена ў стабільнасці і развіцці Беларусі. Польшча і Беларусь — гэта два сапраўды сучасныя і развітыя краіны, якія могуць адыграць важную ролю ў развіцці Еўропы.

Генезіс пытання

— Энергетычны крызіс?

— Не бярэце да галавы!..

Як паведаміў наш парламентны карэспандэнт, ішчэ пры адкрыцці 12-й сесіі Вярхоўнага Савета ўносілася прапанова ўключыць у парадак дня пытанне аб сітуацыі з палівам, але за гэта прапанову прагаласавалі ўсяго 157 дэпутатаў.

Прагаласавалі ж за выключэнне гэтага пытання кіраўнік фракцыі Б⁹ ваяжор у Бельм дом Радзі сп. Казлоў, старшыня

камінафхіміі пры Саўміне сп. Мардашэў, дарадчык прэм’ера сп. Скарнін і сам прэм’ер...
Згодна з данымі Дзяржкамстата насельніцтва ў першай палове года года было адпаведна 7 прадзінтаў бензіну ад агульнага расхода... Няжэ асцяжну колькасць, гэта 700.000 тон, спаліла трактарыстка Паша Ангеліна?..

Леанід КРАЎЧУК:

— Прэм’ер не піянер,

каб, не забіўшы справу, г.зн. не вывучышы ўрок, рабіць заявы...

Такая думка ўспыхнула ў сабе выказаў прэзідэнт Украіны з нагоды гучнага міфа пра кананізаваных выратавальнічых “эканамічных саюз” трох...

Ніхто, у рэшце рэшт, аму не прыярэчы. Але ж яго вяртальнікам вярта было б павучыцца маўчанню... в’етнамскіх лютых, якія здзяйсняюць рэгулярныя паветраныя пералёты з Ханоя ў Парыж, каб свасчасова і ў свежым выглядзе трапіць у якасці дэлікатэсу на стол парызжан і парызжанкаў.

Вось гэта ...ка...мічны саюз...

Праўда ў “Правде”

Аркадзь ВОЛЬСКІ:

— Фіяска “бліцккрыгу”

Прэзідэнт Расійскага саюза прамысловцаў і прадпрыемстваў у гутарцы з палітычным аглядальнікам “Правды” ахарактарызаваў вынік праводзімых рэформ як канец эканамічнага “бліцккрыгу”. А ў якасці галоўнай прычыны эканамічнага тупіка назваў апрача развалу СССР — расп-ад Радзі “а ёе помнікі да 1917 года”, які меў, на яго думку, “катастрофічныя наступствы”, таму што імперыя будавалася як старая, так і новая: бы “одна большая фабрика”.

Логічным працягам “бліцккрыгу”, на думку ўдзельнікаў “Грамадзянскага саюза”, “должны быць выбары на всех уровнях власти”. Цікава, ці чытаюць “Правду” лідэры прапарціі фракцыі Б⁹ ў бел-рускім парламенце? Ці толькі тое чытаюць, што ім прыёмна чытаць — нахатат чарнасоценнага артыкула “Петля Кравчука”?

Лей: “Сваб-оду героям 19 жніўня 1991 г-ода!!!”
Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Правакацы-Я

Бомба з... калыскі рэвалюцыі

Як запіваў прэс-служба МУС Беларусі, адназначна за выбух на плошчы Незалежнасці ў Мінску ўзяла на сябе левінградская “партия справедливости” са штаб-квартирай у “калосцы рэвалюцыі”. Выбух, паводле слоў прэс-службы М.М.Мажайскага, — сігнал для распаўсюду “военных действий” за адраджэнне былога “Саюза неперемога”.

Спраба маскоўскай “Правды” і саўміна-расійскай “Рэспублікі” “прышпіць” гэту справу Беларусі згуртаванню вайскоўцаў патыхае тухлай качкай.

Пасля “бунту”

Якарным цапом — да месцейка!..

— Я прыхільнік марудных, паступовых рэформ, — так пракаментаваў апертажны бунт у бел-рускім парламенце Станіслаў Шушкевіч. — І мяне падтрымліваў да таго часу, пакуль мы не падшлі да рашэння эканамічных пытанняў і праблем мясцовай улады. Людзі, якія дзесяцігоддзямі займалі кіруючыя пасады ў абласцях, гарадах і раёнах, не ж-ад-аюць прымаць маю прапанову аб правядзенні выбараў усім насельніцтвам.

Адкрытым тэкстам

“День” і здань

Пасля “ломкі рогаў” прэзідэнт пачынае працэс рэінтэграцыі, дзверы Расіі расчыняюцца ў іх увоўна. Армэні, Азербайджан, Беларусь, Азія і Індыя — Паўночны Казахстан, Крым, Данбас і Эстонія, дзе руская дамінацыя вельмі моцная... Так “глаголет” галоўны рэдактар маскоўскай газеты “Духовной оппозиции” пісьменнік сярэдніх А.Праханаў.

А Рэспубліка Буркіна-Фасо са СНІДам будзе прынята ў склад неаэсэсээр, як вылічыце, сэр Праханаў?!

Апазіцы-Я і пазіцы-Я

Думка прафлідэра

У здаровай палітычнай барацьбе загартоўваецца здаровы арганізм, выказаў думку ў прамой лініі тэлеперадачы “Эканамічная вілья” адзін з прафасюльных лідэраў рэспублікі.

Ён не разумее пазіцыі ўрада, які шахаецца ад разумных прапановаў. Хіба лны цярпець артадаксальнаму складу ўрада як мёртваму прыпарка?..

Што рабіць?

Уладзімір ЗАБЛОЦКІ:

“Сваб-ода і Ад-казна-сць, альбо Калі ў-рад не ўсяму галава” — чытайце на 2-й і 3-й стар.

Дыпла-МА-ты-Я

Мясніковіч — у Парыжы

У Парыжы прайшла нарада кансультацыйнай групы па фінансавай дапамозе Беларусі ў здзяйсненні праграмы рэформ з боку вядучых захадных краін.

У рабоце нарады ўдзельнічалі кіраўнікі фінансавых і эканамічных ведамстваў ЗША, Японіі, Германіі, Англіі, Францыі і іншых краін, а таксама міжнародных фінансавых арганізацый на чале з Сусветным банкам. Беларускую дэлегацыю ўзначальваў першы намеснік Старшнін Саўміна Міхал Мясніковіч, які

выступіў на нарадзе з дакладам пра стан і перспектывы працэсу рэформ у Беларусі.

Матры сусветнай фінансавай сістэмы і эканомікі справядліва ўказалі на слабасць арганізацыйна-адміністрацыйнай, банкаўскай справы, антыманаполінага рэгулявання, на тое, што гэтыя важныя дзяржаўныя інстытуты часам ствараюцца на ...голым месцы.

Безумоўна, сустрача дадала малалітны, у гаспадарчых колах растуць, але ж сам фінансавы працэс павольна змяняецца на больш сучасны.

... Кебіч на Старой плошчы

“Подписанием трех соглашений — о взаимных обязательствах и требованиях, связанных с использованием рубля — валюты РФ в качестве законного платежного средства на территории Беларуси, о...” — заявіўся ўчастку расійска-беларускіх перамоваў, паведамліў “Парламенцкі вестнік”.

Прайшлі лічаныя дні, у Расіі грэмула грашовая рэформа, і ўпаўнява заява камандарма

бел-рускі эканомікі вытхалася, “как сон, как утренний туман”, ды абярнулася тым, што ўладны расійскі структуры перакрыві галі.

Хто напачатку, што пасля пятнаццатга раўнда перагавораў з расійскім бокам і папсісіння канфілікацыянага “...ка...мічнага саюза” Вячаслаў Францішчэў не апынецца ў аднаўнай каманды на спісаным мінанос-цы “Мінск”?

“Пайка” і байка

За каго лебедзь? За каго рак?

На апошняй сесіі ВС зроблена чарговая спроба прыняць законпраект аб Камітэце дзяржаўнай бяспекі. Каменем спахтнення ізноў аказалася пы-

танне: каму павінен падпарадкоўвацца КДБ? Вярхоўнаму Савету альбо “часоваму ўраду”, у чыю запражку запрагліся аўтары законапраекта?..

“Герой нашага часу”

У “бой” павёў Прывалаў

Калі на апошняй сесіі ВС не прайшла папраўка аб адкаліканні Старшнін Рэспублікі Савета Рэспублікі Беларусі, другую атаку на спікера ўзначаліў палкоўнік

А.Прывалаў з кічам: “Доверяйте ли вы Председателю Верховного Совета?” і ўзняў за сабой, мяркуючы па выніках галасавання, 166 дэпутатаў. Герой?!

Агенцтва “Новая НІВА” — “Парламенцкі вестнік”.

Бу-да-ваць цывілізаваную Дзяржаву, ці На-з-ад, у “казарменны сацыял-ізм”?!

Падзеі, якія адбываюцца ў доме “нагульнага ўсходняга суседа”, зноў раскідваюць Беларусь. На парушэнне “стабільнасці” грамадства, якой так любяць пахваляцца нашы ўладныя структуры, паўпавала і мясцовы ініцыятыва — кіраўніцтва суверэннай дзяржавы адсунула ўбок ранейшыя дэкларацыі аб палітычнай і эканамічнай незалежнасці, аб нейтралітэце і бездзяржаўнасці Рэспублікі Беларусі і выступіла за вярненне і эканамічнага саюза з Расіяй. Такім чынам, як бачым, усё вяртаецца “на кругі своя” — пачынаецца рэанімацыя савецкай імперыі.

Такое развіццё падзей не стала нейкай нечаканасцю. Апошнім часам у рэспубліцы актыўна развіваецца эканамічная і палітычная ідэя, якія, выкарыстоўваючы эканамічны крызіс, катастрофічнае паміжжы жыцця ў краіне, уключаючы людзей, пачаў выдзяляць большавіцкі лозунгі, павялі масіраваную атаку на незалежнасць, суверэннасць нашай дзяржавы, на беларускую мову і культуру, нацыянальнае адраджэнне. Дзеіныячю гэтыя сілы нахабні і цынчныя, а іхняя галоўная зброя — фальсіфікацыя, дэмагогія, фальш і самая звычайная хістка, якую многія ачужылі, затрымаў людзі прымаюць за праўду.

Дзіўна ніяка чаму, бо данацыяналізаваная, праміскавая, разбэшчаная сваёй уладай над людзьмі мясцовая ідэалогія (ад веру і да самаго низоў), які і прадставілі “пятай калонай” — людзі, якія спяшаюцца “каўбасіну” Беларусь “на лавоў сацыялізму”, шматлікія адстаўнікі, ніколі не жылі клопатамі нашай

Сяргей ЗАКОННИКАЎ, галоўны рэдактар часопіса “Полымя”, член Цэнтральнай рады Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады

аданасці беларусаў, якія выраблялі прадукцыю на душы насельніцтва столькі, колькі ў развітых краінах Еўропы. Пра што гэта гаворыць? Ды пра тое, што трэба верыць у свой народ, быць перакананым, што ён зможа пабудавать незалежную, багатую матэрыяльна і духоўна дзяржаву. А дагэтуль нашы сілы, энергія, прыродныя рэсурсы, зямля нашчада не экспанатаваліся і пераходзілі ў чужыя рукі. Беларусь не працавала на свой дабрабыт, росквіт, а стала працякаю, ператваралася ў прамысловасці — у узалежаны зборачны цэх, у сельскай гаспадарцы — у вяртаны свінкамплекс.

Вынік усяго гэтага сумны: забруджаныя, закізанаваныя гарады, закізанаваны “неперспектыўны” лес, перахрышчаныя лясніцтвамі і мінеральнымі ўгнаеннямі палі, залатыя грошэвыя рэкі, азёры і калодзежы. А ў дадатак і самая маштабная беда — чарнобыльская, з якой Беларусь засталася сама-насам, нягледзячы на шматлікія абяцанні былога саюзнага кіраўніцтва.

Дык давайце ж падумаем: каму патрэбны ваенны і эканамічны саюз з Расіяй, якім яго бачыць сённяшнія кіраўніцтва, і што прынясе ён Беларусі наогул?

Выгады гэты саюз перш за ўсё нашаму ўраду, які даваў абяцанні налева і направа, каласу, што стаіць за незалежнасцю Беларусі і будзе яе, што думае пра дабрабыт народа, а сам таптае на месцы, чакаючы палітычных змен у Расіі, рэанімацыі старой большавіцкай сістэмы. “Новая ініцыятыва ўрада” дапамагае лму аберагчы ад народлага гневу і суіда карумпаванае чыноўніцтва ўсіх узроўняў, спекулянтаў, перакупчыкаў і зладзей — шматлікіх раскіданых даўнашніх багачы рэспублікі, скаваць сваю бездапаможнасць, бяздзейнасць, няўменне прагназаваць развіццё падзей, праводзіць самастойную палітыку.

За такі саюз галасуюць абедзвюма рукамі рэакцыйная праміскавая армейская вярхушка, прадставілі ваенна-прамысловага комплексу, якія заўсёды былі ў прывілейным становішчы па фінансавых і пастаўках, жылі прыпавоачы, без асаблівых клопатаў. Да іх далучаюцца кіраўнікі прадпрыемстваў, што выпускаюць састарэлую, неканкурэнтаздольную прадукцыю. Перспектыва вываду войскаў з Беларусі, скарачэння арміі, канверсіі, структурных і тэхналагічных змен у прамысловасці, настолькі прыдурны прадукцыі, арыентаваны на новы рынак збыту — для іх як кастка ў горле.

Такі саюз падтрымліваюць і кіраўнікі тых калгасаў і

саўгасаў, якія дзесяцігоддзямі спажывалі мільярды дзяржаўных датацый без аніякай аддачы.

Дык што, шановныя? Вы хочаце, каб і надалей беларусы пагалоўнамі сядзелі на боўцы з пархаю, кармілі пачварнай вельмі армію, пасылаі сваіх сыноў на вайну, выпуская нікому не патрэбны ваенны і цывільны металом, забруджвалі ішчыні сваю, дадзенаю так ужо да рукі, спадчытныя зямлі? Не выйдзе! Свой стары хамут на шыю народа вы ўжо не надзецеце!

Старына ішчэ і тое, што хочучь гэтага ці не хочучь кіраўнікі рэспублікі, а ваенны саюз з Расіяй роўна падштурхоўвае наш грамадства да расколу, бо няма складанасці не толькі з абаронай і рэанімацыяй савецкай імперыі, але і з людзямі, шыра адданымі ідэі суверэннасці, незалежнасці, нейтралітэты, бяздзяржавы нашай дзяржавы, якія хочучь жыць свабодна, у згодзе і міры з усімі народамі. Вынікі такога расколу могуць быць трагічнымі.

Таго, хто верыць казкам пра тое, што разбурэння і прапіт Расія, як букіры, выцігне Беларусь у заможнае жыццё, чакае вялікая расчараванне. Ніколі такога не будзе. Расія сама знаходзіцца ў стане здыжжанага палітычнага і эканамічнага крызісу, а таму лс нашага народа менш за ўсё турбуе яе.

Калі ж гаварыць пра эканамічныя зносіны, супрадуіцтва, то лны могуць паспяхова развівацца і без нейкага саюза ці блоку, што засведчава сусветным вопытам. Гэты вопыт

паказвае, што дзесяці дзяржаў, бяднейшыя на работу сі... у прыродных рэсурсах, чым Беларусь, знайшлі сваё месца, забеспечылі цывілізацыю, заможнае жыццё сваім народам. Дарэчы, невялікі, мабільны дзяржаўны заўсёды хутчэй выходзілі з эканамічнага крызісу. Ды спадзявацца на добрага дзяўзку не выпадзе. Нічога не прыходзіць сама па сабе.

Увесь свет сёння зайздросціць высокаму ўзроўню жыцця ў Германіі, Японіі. Але не трэба забывацца, што толькі ў апошнія дзесяцігоддзі немцы і японцы маюць магчымасць спажываць па цывілізаваным мерках. У пасляваенны перыяд лны перажылі і інфляцыю, і іншыя неспрыемныя выдаткі!

Стану сучаснай эканомікі, працаваў, сіснсушы зубы, за невялікую зарплату. На такое стаўленне да працы неабходна настроівацца і нам, інагда выйсця няма. Пабудова незалежнай, заможнай дзяржавы — надзвычай складаная і цяжкая праца, прыкладанне розуму, таленту, майстэрства ўсіх: парламента, урада, народа.

Мы павіны патрабаваць нармальных, паважлівых адносін

да Беларусі з боку ўсіх суседзяў, тэрмінова заняцця структурнай і тэхналагічнай перабудовай нашай ваенізаваанай прамысловасці, рэформаваннем сельскай гаспадаркі, стварэннем належных умоў для палёнай працы сапраўдных прадпрыемальнікаў, фермераў, а не загладаць у рот некаму, не пласціць у хвасце палей. Сённяшні парламент і ўрад гэтага не робяць, ва ўладных структурах павіны прысці новыя, па-сапраўднаму заклочаныя дэсам Баткаўшчыны людзі.

Усім насельнікам нашай дзяржавы трэба зразумець адзін раз і назаўсёды, што вярнуць сябе ў імперыю не магчыма. А вось пабудавать суверэнную, правую, цывілізаваную Рэспубліку Беларусь, дзе будуць жыць заможна, разумна, культурна і годна прадставілі ўсіх нацыянальнасцей, усіх палітычных перакананняў, усіх вераванняў, можна, і да гэтага трэба істотна імкнуцца. Хопіць ужо Беларусі быць калоніяй або прахадным дваром!

Сяргей Законнікаў

Сяргей Законнікаў нарадзіўся ў 1946 годзе ў сям’і вясковых настаўнікаў на Віцебшчыне. Пасля сканчэння Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта працаваў выкладчыкам беларускай мовы і літаратуры ў школе, харасанантам раней газет, сакратаром райкама камсамола, у газет “Чырвоны змяна” “Звязда”, загадчыкам сектара мастацкай літаратуры аддзела культуры ЦК КПБ. З 1986 года — галоўны рэдактар часопіса “Полымя”. Удзельнічаў у арганізацыі Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады. Аўтар дзесяці кніг пазіі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі імя Янкі Купалы.

альбо 300 хірасімських "бомбаў" на Беларусь

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

цудоўна ведала, што яны, тыя кінгі, служылі духоўнай зброй у змаганні супраць захаблення і дэнацыялізацыі. Бо скарнінскія патрыятычныя ідэалы асветнага, браталюбівага, самаахвярнага і аднагоўна грамадскага справе чалавека не ўстройваю і адзіны, ні другі ордэны. Для стральцоў-апырычкіў і акавоўчых — талюўнае любымі шляхамі абараніць і захаваць стральцаў-акавоўчых пас ад м і і пах од жаніе.

Понежэ от прырожане звері, холадзе в пустынн, зняты кымі сваёй, птушч, леташчыне по воздуху, ведають гдезда сваі: рыбаки, плаваючы по морю и в реках, чують виры своі; и члвк и тым падошна боронять ульых своих, — тако ж и Адам, гдэ зроділася и ускурмленіе сущ по бозе, к тому месту великому аску инаюють”.

Але ж гэты скарнінскі духоўны запавет не датычыцца С...рынына-апырычкі і яго ад надуццяў, стральцёх палкоўніка-раскольнікаў.

Ні пра гэты вяртанне на ўлонне дзяржаўнасці, да вытокаў і крыніц сваіх яно, на род жанія апырычкіна, што па Далю азначае “жытёе области, воемшей в царскую опричнину”, “ратник служилой опричнины” — і сьлухаць не ж ад аўшч апрача да нато дара свайго Аміна.

Нават ад марксіска-ленінскага вучэння яны паспяхова пазбавіліся недакладнаму статусу беспартыйнасці, які іх ад азначэння на ўсе сто працягаў. І паганаму Маркс, Энгельс, Ленін і сам таварыш Сталін ні больш не ўказ. На гэты сьчч, пародн, беспартыйнасць у р а д, называючыся п р ы х о д и т п а р а ф і і, члвк свой таварыш, па якому ад крытым тэкстам можна ад стаўкач паловітны: “Государь Великий Князь всея Великия, и Малыя, и Белаия России, Руслан Иоаннович, вел нам всем служить...”.

Амін.
21/IX - 1993 г.

